

Listi o učiteljstvu, šoli, prosveti in JUU

—1 Jugoslovenski književni jezik. »Mariborski večernik« prinaša članek, ki ima tudi tale pasus: Bilo bi nujno potrebno, naj bi tudi naša vlada učenje in rabo esperanta v naši državi prepovedala ter učiteljstvo narodnih, srednjih in visokih šol, duhovništvo, uradništvo ter druge razumnike s primernim načinom navajala na proučevanje naših narečij, potem pa naj razpiše nagrade za dobre in najboljše razprave v dosegu ujedinjenja naših narečij (tudi bolgarskega) v skupen jugoslovenski književni jezik.

—1 Na komentar glede zahtev krščanske šole, ki je izšel v »Narodni prosveti«, kjer pravi pisec, da ni slučaja, kjer bi se učitelj pri svojem javnem delu zavzel proti katerikoli veri, da pa učitelj tudi možno ni, da bi bil pristaš te ali one veroizpovedi, h kateri se prištevajo otroci, ker imamo mnogo šol, kjer so v razredu otroci različnih veroizpovedi, — piše »Slovenec« od 25. VI. takole: Brezprimerna drznost strokovnega glasila J. U. U. je, da se meša v področje slovenskih katoliških staršev, ki so s svojimi žulji postavili slovenske šole, ter imajo pravico zahtevati od šole in učiteljev, da jim s svojim napram verstvu brezbržnim stališčem ne odtujujejo otrok Cerkvii in veri!

—1 Nepismenih je v Jugoslaviji po ljudskem štetju od 1932. leta 5.418.000 ljudi. — »Stara pravda« 4. VI.)

—1 Nova vzgoja nemške mladine. Člani hitlerjeve mladine nosijo bodalo z napisom »Kri in časte«. (»Stara pravda« 11. VI.)

—1 Šolski otroci, ki niso imeli dovolj hrane. V l. 1934/35. je po statističnih podatkih stradalo v Mariboru 15% otrok, v Ptujju 6%, v Ljubljani 6%, v Beogradu 30%, v Skoplju 14%, v Vinkovcih 15,6%. (»Mariborer Zeitung« 18. VI.)

—1 Premestitve učiteljstva se bodo izvršile — kot poročajo listi — med počitnicami. Premestitve se bodo vršile v temle pravcu: Učitelji z otroki, zreli za srednje šole, naj pridejo po možnosti v kraje, kjer jim bo šolanje omogočeno z manjšimi stroški. Bolehni učitelji — v zdrave kraje. Neozelenjeni v mestih naj napravijo prostor v mestih učiteljem z otroki. Nadštevili učitelji, pojdejo s šol, kjer niso potrebni, na šole, kjer je premalo učiteljstva. (»Jutro« 24. VI.)

—1 Na vseh šolah od najnižjih do najvišjih vlada duh, ki je tuj slovenskemu življenju. Ta duh nas odtuja samemu sebi in kulturni Evropi. Prvi pogoj za izboljšanje razmer je to, da smo v svoji hiši svoji gospodarji. (»Slovenija« 19. VI.)

—1 Posvetovanje o poklicu bi se moralo začeti že v šolski dobi po šolskem zdravniku in po učitelju. Zdravnik bi s stalnim opazovanjem mogel ob zaključku osnovne šole povedati vsaj to, za katere poklice nekdo ni sposoben. Učitelj pa bi moral dati bolj pozitivne smernice, ker pozna otrokove sposobnosti. (Vestnik prvega del. kons. društva v Ljubljani št. 6.)

—1 Deško vzgajališče v Ponovičah se preseli jeseni v zrebčarno v Moste. (»Domoljub« 24. VI.)

—1 Učitelji defektne dece bodo udeleženi po deputaciji na proslavi najstarejšega slovenskega zavoda za gluhoonemo deco v Pragi na Smichovu. (»Jutro« 25. VI.)

—1 Udeležba katehetov na sejah učiteljskih svetov. Po odredbi ministrstva prosvete imajo honorarni veroučitelji v smislu točke 9. § 78. zak. o narodnih šolah pravico in dolžnost prisostvovati vsem sejam učiteljskih svetov, v kolikor niso službeno zadržani po nujnih poslih svoje dušebrižniške službe. Glede na to jih je treba vabiti k vsem sejam učiteljskih svetov. (»Ljubljanski škofijski list« od 20. VI.)

—1 Novo šolo bodo zidali v Retečah. Šola bo veljala okoli 400.000 Din. (»Jutro« 24. VI.)

—1 Glede redukcije uradništva, o katerem govori navodila proračunskega oddelka finančnega ministrstva, piše »Trgovski list« od 23. VI.: Ni vsako varčevanje v resnici tudi varčevanje, in napačno varčevanje more državne izdatke še povečati. Če bo n. pr. s prihodnjim proračunom 10% državnih namenečencev, zlasti nižjih, brez službe, potem s tem ne bo nikomur pomagano in niti državni blagajni, ker bo večina vendarle padla na javno breme, le s to razliko, da sedaj vsaj nekaj delajo, kasneje pa ne bodo delali nič.

—1 O rezultatih na srednjih šolah piše »Mariborer Zeitung« od 27. VI. da niso takšni kot nekoč. Mladina se ne uči več z vne-mo. Krivo pa ni samo pomanjkanje volje pri mladini, ampak predvsem tudi povojne gospodarske razmere.

—1 Ljubljana dobi pod Rožnikom zoološki vrt. (»Slovenec« 30. VI.)

—1 O uspehih na srednjih, meščanskih in osnovnih šolah v Mariboru piše »Mariborski večernik« od 27. VI. Iz statističnih tabel je razvidno, da je izdelalo na srednjih šolah povprečno 74,69%, na meščanskih šolah 61,13% in na osnovnih 88,62%. List dodaja, da so uspehi razveseljivi in so vereni dokaz, da je naša mladina pridna in mnogo obetajoča.

—1 Definitiven razpust »Kulturbunda«, in sicer podružnic v Ljubljani, v Marenbergu in v Stari Cerkvii. Razpust je definitivno potrjen. (»Slovenec« 27. VI.)

—1 O dokladah za upokojence. Državnim upokojevcem se izjemno prizna pravica samo do 75% osebnih doklad, to je tistim, ki so jim pokojnina odreja po prejemkih po zakonih, ki so stopili v veljavo pred 1. IX. 1923. in ki niso upokojeni z več kot 25 leti efektivne državne službe, oziroma niso dopolnili 60 let svoje starosti. Zato ti upokojenci nimajo pravice do 25% ne osebne doklade, ne do rodbinske doklade, če imajo od svojega imetja ali od osebnega dela kakršnekoli vrste večji dohodek, kakor ga dopušča 1. odst. čl. 25. uredbе o osebn. in rodb. dokladah drž. upokojevcem. (»Slovenec« 27. VI.)

—1 Preosnova ministrstva za telesno vzgojo. Ustanovljena bosta 2 oddelka s 7 odseki. Na banovinah bodo postavljeni posebni referenti za telesno vzgojo. V Beogradu bo ustanovljena visoka šola za telesno vzgojo. Vsa športna društva bodo morala biti včlanjena v pristojnih zvezah in prijavljena ministrstvu. (»Slovenec« 27. VI.)

Naša gospodarska organizacija

V A B I L O

na IV. občni zbor Društva za zgradbo učiteljskega doma v Omišlju — sedež v Ljubljani, ki bo v petek, dne 10. julija 1936. v prostorih JUU v Ljubljani, Frančiškanska ulica št. 6/I. Začetek ob pol 8. uri.

Dnevni red:

1. Otvoritev po predsedniku.
2. Tajnikovo poročilo.
3. Blagajnikovo poročilo.
4. Pregled računskega zaključka za l. 1935. po nadzorstvu.
5. Volitve.
6. Slučajnosti.

O p o m b a: Ako bi občni zbor ob napovedani uri ne bil sklepčen, se bo vršil čez pol ure drug občni zbor v zgoraj omenjenem prostoru in z navedenim dnevnim redom, ki sklepa v smislu § 9., odst. 3., brez ozira na število zastopanih članov.

Društvo za zgradbo učiteljskega doma
v Omišlju — sedež v Ljubljani,
dne 30. junija 1936.

Rado Grum, s. r., Ivan Kocijančič, s. r.,
predsednik. član uprave.

—g Zadržnikom Učiteljske samopomoči. Zadnja redna seja je bila 30. junija 1936. Načelstvo je rešilo 10 prošelj za podpore iz podpornega sklada. Prosilci, katerih prošnje so bile rešene, dobe pisemno obvestilo. Vse nerešene prošnje — okrog 20 — bo rešilo načelstvo v prihodnjih sejah. Prva prihodnja seja bo v septembru t. l. — Nekateri prejemniki podpor zelo neredno vračajo dogovorjene obroke. Kako naj rešuje načelstvo prejete prošnje, če ni denarja? Privoščite to pomoč v potrebi, kakor ste jo prejeli vi, tudi drugim potrebnim zadržnikom. Bodite pravi tovariši! — Prošnje za podpore vlagajo prosilci, ki imajo odtegljaje na plačah, nekateri neredno nakazujejo članske prispevke ali imajo večje zaostanke. Kako naj se takemu prosilcu podeli še podpora, ko pa še rednih prispevkov ne poravnava! Prošenj naj ne vlagajo oni člani, ki še prve podpore niso poravnali ali pa prav pred kratkim. Načelstvo ne dovolj za eno vračevalno dobo prav nikakih novih podpor. Prošenj od novih članov je vedno dosti.

—g Zadržnikom Učit. samopomoči. V drugem četrtletju l. 1936. (april, maj, junij) so umrli sledeči zadržniki: Zavri Valentin, Ljubljana; Čeh Egidij, Ljubljana; Berce Vinko, St. Janž in Klemenčič - Novak Ivana, Celje. Označba: 378. do 381. smrtni primer. — Od 24. dne dalje v mesecu vrši zadržnica uprava ekspedicijo položnic, opominov in drugih terjatev za članske prispevke, kar vse traja 4 do 5 dni. Zato prosimo vse zadržnike, da nam v teh dneh ne pošiljajo nakazil. Zgodil se, da se zadržnikovo nakazilo že na pošti sreča z našo novo in staro terjatvijo (za tekoči mesec in prejšnji zaostanek). Seveda se zdi zadržniku, da je terjatev previsoka. Na to slede reklamacije, pritožbe in očitanja. Prosimo: Članske prispevke nakazujte v prvi polovici meseca, najkasneje do 24. dne v mesecu; od tega dne dalje počakajte nove položnice. Pomnite: Zadnja položnica vam pokaže ves znesek, katerega imate poravnati; vse prejšnje položnice denite ad acta!

Učiteljski pevski zbor JUU

—pev Pevski tečaj. Članstvo ponovno opozarjamo, da se bo vršil prihodnji pevski tečaj 6., 7., 8. in 9. t. m. Pričetek bo prvega dne ob 10. uri v Glasbeni Matici. Potrebni notni material za študiranje na tečaju bo do tega časa že raznožen. K zboru se je pri-glasilo že več novih članov. Večina teh so tenoristi. Zboru so nujno potrebni tudi baritonisti in basisti. Prenočišča so preskrbljena.

Stanovska organizacija JUU Iz izvršnega odbora

—iz Gospodinu Ivanu Dimniku, predsedniku Jug. učiteljskega združenja — Beograd. Kostajnica 25 VI 1936 g. — Sa svoje redovne skupštine, održane 21. juna o. g. u Kostajnici učiteljstvo sreza kostajničkog pozdravlja Vas i članove centralne uprave udruženja, kao nesebične energične borce, u obrani interesa učitelja i škole. — Vaš rad u celosti odobravamo, samo napred istom borbenošću u obrani naših prava, podrška Vam je celokupno jugoslovensko učiteljstvo. — Predsednik Rlić. Sekretar Jasić.

—iz G. Ivanu Dimniku, predsedniku JUU — Beograd. — Kastav 23 VI 1936 g. — Učiteljstvo sreza kastavskog sa svoje prolejtne skupštine održane u Sarsoni pozdravlja Vas i članove centralne uprave kao energične borce u obrani osnovnih i vitalnih prava učiteljskog staleža. — Predsednik Piletić.

—iz G. Ivana Dimnika, predsedniku Jugoslovenskog učiteljskog udruženja — Beograd. — Metković 23 VI 1936 g. — Učiteljstvo sreza Metkovića sa svoje skupštine odaje priznanje Vašem poštovanom radu na korist i ponos učiteljstva. Osuduje zlonamerne napade na Izvršni odbor. — Predsednik Đurić.

—iz G. Ivanu Dimniku, predsedniku Jugoslovenskog učiteljskog udruženja — Beograd. — Titel 23 VI 1936 g. — Učitelji i učiteljice titelskog sreza sa svoje današnje skupštine toplo pozdravljaju svoga vođu i izražavaju puno poverenje za odlučan rad. — Predsednik Živko Nikolić.

—iz Gospodinu Ivanu Dimniku, predsedniku JUU — Beograd. — Zagreb 23 VI 1936. — Imajući puno poverenje u pretsjedništvo našeg staleškog udruženja, sa svoje redovite prolejtne skupštine šaljem iskreni pozdrav. — Predsednik Jugović Filip.

—iz Glavnog odboru Jugoslovenskog učiteljskog udruženja — Beograd. — Milna 23 juna 1936. — Sa glavne godišnje skupštine sreza bračkog pozdravljamo agilnog predsednika i cijeli Glavni odbor. — Predsednik Trebotić.

—iz G. Ivanu Dimniku, predsedniku Jugoslovenskog učiteljskog udruženja — Beograd. — Sukošan 23 VI 1936. — Nesebičnom borcu učiteljstva sreza biogradskog izražava puno poverenje. — Predsednik Peroš.

—iz G. Ivanu Dimniku, predsedniku Jug. učiteljskog udruženja — Beograd. — Sid 23 juna 1936. — Učitelji i učiteljice sreza šidskog svesni našeg teškog i napornog rada u borbi za zaštitu naših prava i interesa odaju Vam veliko priznanje na spremi i odlučnosti kojom ovu borbu zajedno sa članovima Glavne uprave vodite. Imajte uverenje da smo i mi s Vama. — Predsednik Nikola Oreščanin. Sekretar Ljuba Šumanović.

—iz Gospodinu Ivanu Dimniku, predsedniku Jug. učiteljskog udruženja — Beograd. — Čakovec 23 VI 1936. — Učiteljstvo sreza varaždinskog, ivanečkog, preloškog i čakovečkog, okupljenim na zajedničkom zborovanju u Čakovcu, pozdravlja Vas kao odličnog predstavnika učiteljstva i neustrašivog borca za staleška prava. — Predsednik Šimunić.

—iz G. Ivanu Dimniku, predsedniku Jugoslovenskog učiteljskog udruženja — Beograd. — Bačka Topola 23 VI 1936. — Učitelji sreza Bačko Topolskog pozdravljaju svoga predsednika, želeći uspeh u radu na sredivanju staleških pitanja. — Predsednik Ljub. Čosić.

Iz društva Poročila

+ JUU SRESKO DRUŠTVO LJUBLJANA - MESTO je zborovalo v soboto 30. maja t. l. dopoldne, v telovadnici II. deške osnovne šole na Grabnu. Udeležba 53%.

Predsednik, tov. Mlekuž in tajnik tov. Mihelič sta podala pregledno situacijsko poročilo. Poročilo je sledila podrobna razprava, med katero so bili sprejeti naslednji predlogi:

1. »Naš rod« in redne publikacije Mladinske matice naj izdaja odbor v dveh ločenih skupinah, ker se bo s tem dvignilo število naročnikov in tudi nudilo vsaki skupini več uporabne snovi.

2. »Roditeljski glasnik«, ki naj bi ga začela sekcija izdajati s prihodnjim šolskim letom, je z ozirom na različne vzgojne težkoče in vzpostavljanja stikov med šolo in domom neobhodno potreben, ni pa izgleda, da bi list v današnjih časih uspeval, zato se predlog upravnega in nadzornega odbora sekcije JUU z večino glasov odkloni.

3. Vodstvo sekcije naj z odobrenjem banovinske skupščine uvede za zaščito članstva stalni mesečni prispevek 1 Din, ker je ta fond življenjske važnosti za organizacijo.

4. Društvo pristopi kot redni član k društvu »Akcija za razširitev ljubljanske bolnice« s prispevkom 35 Din letno.

Predsednik opozori dalje na mrtev kapital 90.000 Din, ki leži v nepravilnih dolgovi-h za »Popotnika« ter apelira na navzoče upravitelje in ostalo članstvo, da poskrbe na svojih šolah, da bo dolg čimprej poravnani.

Sledilo je predavanje g. dr. Fr. Misa, ki je iz zdravniškega vidika obravnaval sodobna vzgojna načela in vzgojna sredstva, kolikor prihajajo v poštev pri domači in šolski vzgoji. Zanimivemu predavanju je sledil razgovor, med katerim je podal predavatelj podatna pojasnila. Predavanje je bilo sprejeto z velikim zadovoljstvom in odobravanjem.

Po 10 minutnem odmoru so sledile volitve delegatov. Soglasno so bili izvoljeni:

1. Za banovinsko skupščino: tov. Alojzij Hreščak, tov. Josipina Mihelič in tov. Viktorina Flere; namestniki: tov. Tit Grčar, tov. Miroslav Zor in tov. Roza Krapševa.

2. Za državno skupščino: tov. Andrej Sežun, tov. Marija Polakova in tov. Roza Kibičeva; namestniki: tov. Martina Zupančič, tov. Ivan Tavčar in tov. Viktor Engelsberger.

Sledilo je predavanje o vzgojnem delu v poizkusnih razredih v Zlinu na Češkoslovaškem. Da je bilo predavanje v češkem jeziku bolj razumljivo, je tov. Stanislav Vrana iz Brna pojasnjeval svoja izvajanja s predvajanjem filma. Kljub pozni uri, je članstvo vztrajalo do konca in priredilo predavatelju prisrčne ovacije.

Predsednik se je zahvalil predavatelju za zanimivo poročilo in ker ni bilo drugih predlogov je zaključilo lepo uspelo zborovanje.

Vekoslav Mlekuž, preds. Josip Mihelič, taj.

+ JUU — SRESKO DRUŠTVO ŽUZEMBERK je zborovalo 16. maja v Ambrusu. Vkljub jako slabemu vremenu se je zbralo mnogo učiteljstva.

Predsednik tov. Mervar je otvoril zborovanje ter pozdravil med drugimi zlasti gospo Vido Zalokarjevo, voditeljico gospodinskega tečaja v Ambrusu.

Nato je sledilo predavanje g. Zalokarjeve o pomenu gospodinskih tečajev in pouku v njih. Poudarila je zlasti velik pomen takih tečajev za naše podeželje. Saj ni vzrok krize samo današnji težki gospodarski položaj, ampak v mnogem tudi zanikrnost in nevednost. Pouk v teh tečajih je deloma teoretičen deloma praktičen. Z dekleti je treba biti sicer dober toda tudi strogo dosleden in kar moč individualen. Osnovna šola pa naj v tem oziru stori zlasti to, da zbudi pri deklicah zanimanje za gospodinski pouk, da se bodo pozneje, ko nekoliko odrasejo, rade udeleževale takih tečajev. Praktično pa nam je gospa predavateljica pokazala svoje delo s tem, da je priredila zborovalec s svojimi gojenkami prav okusno kosilo. Štregle so nam gojenke z veliko skrbjo in poštovanostjo. Vsem skupaj, zlasti pa še gospe voditeljici za trud in ljubeznivo postrežbo najlepša hvala!

Zatem se je vršil razgovor o raznih stanovskih zadevah, obravnavalo se je zlasti vprašanje monopolskih knjig in zvezkov, vprašanje napredovanj, kuluka i. t. d.

Da bi se »Naš rod« cepil v dve reviji bi bilo odsvetovati pri današnjem težkem fin. položaju. Malo je verjetno, da bi si ohranil še v bodoče dovolj naročnikov in bi bilo škoda (naročnikov) za list, ki sedaj tako lepo uspeva, ako bi začel propadati.

Tudi list za rodbinsko vzgojo bi bil zelo aktualen, toda pereča je zopet finančna stran, saj je le malo verjetno, da bi imel dovolj naročnikov in bi mogel uspevati.

Prihodnje zborovanje bo meseca junija v Šmihelu pri Žuzemberku.

France Mervar, Rafaela Hrovatova,
t. č. predsednik. t. č. tajnica.

+ JUU ZA SREZA ČRNOMELJ IN METLIKA sta zborovali dne 9. maja t. l. v Črnopolju po predhodno najavljenem dnevnem redu. Novost je bila, da se je pričelo zborovanje ob 8.30 uri, da je bilo viharno vreme ter da še nismo prejeli plač. Članstvu na čast pa veljaj, da se jih je vkljub tem trem »nevšečnostim« udeležilo točno 50% ter da prve »nevšečnosti« sploh ni, pač pa želja članstva, da se vrše nastali zborovanja celodnevno. Kar se pa tiče ostalih dveh »nevšečnosti«, pa bodi Bogu potoženo!

Od onih dveh točk, ki sta odpadli na tem zborovanju, namreč predavanje tov. Kravosa in g. Starca iz Metlike, pa veljaj, da se izvrši to v Metliki dne 20. junija, kajti naše zaključno toletno zborovanje se vrši tega dne na drž. nar. šoli v Metliki z začetkom ob 8.30. uri.

Dnevni red tega zborovanja pa bo javljen še naknadno v »Učit. tov.« in po okrožnicah na posamezne šole!

Na svidenje torej 20. junija v Metliki! Ljubič Matko, preds. Vilfan Maksimiljan, taj.

+ JUU — SRESKO DRUŠTVO ORMOŽ je zborovalo 13. junija t. l. v Ormožu.

Od 62 članov je bilo navzočih 32, t. j. 51 odstotkov. Po otvoritvi zborovanja in pozdravu navzočih članov, predstavi tov. predsednik Ljudevit Belšak odposlanca sreskega načelstva.

V situacijskem poročilu nas je tov. predsednik seznanil s predvideno reorganizacijo udruženja ter z našimi zahtevami in problemi, ki so v novejšem času v ospredju.

Ko se je prečital in odobril zapisnik, so se obravnavali dopisi.

Glede izdaje revije za rodbinsko vzgojo se je razvila živahna debata in je bil končno sprejet naslednji sklep: Smo v načelu za izdajo take revije. K sodelovanju pa je pritegniti vse prizadete organizacije, tako da bi bila revija skupno glasilo vseh organizacij, ki se pečajo z vzgojnimi problemi. Pred izdajo naj se zagotovi odlok prosvetne oblasti, ki bo predpisoval obvezno naročitev vsaj 10 izvodov za vsako šolo.

O preureditvi publikacij »Mladinske matice«, posebno pa »Našega roda«, je poročal tov. Klemenčič in se je na njegov predlog sprejel naslednji sklep:

Pri bodoči ureditvi »Našega roda« naj se upošteva zlasti sledeče: »Pri obeh izdajah — za višjo kakor za nižjo stopnjo oziroma skupino — naj ima »Naš rod« v glavnem tri oddelke:

Prvi oddelek, namenjen leposlovju, naj obravnava v literarni obliki vso življenjsko realnost današnje dobe. Zato naj leposlovje ne vzgaja samo v umetniškem, ampak v višjem, človečanskem smislu.